

ÎNCHEIERE

03 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Anatolie Țurcan

Lilia Roic-Botezatu

Ghenadie Eremciuc

examinând cererea de recuzare înaintată de Rita Șatropa judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Diana Stănilă și Ion Malanciuc,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Șatropa împotriva Ritei Șatropa cu privire la constatarea proprietății comune în devălmășie, recunoașterea dreptului de proprietate și partajul proprietății comune în devălmășie și

la cererea reconvențională depusă de Rita Șatropa împotriva lui Vladimir Șatropa cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate personală, partajul proprietății comune în devălmășie, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 30 mai 2018, Vladimir Șatropa a depus cerere de chemare în judecată, concretizată prin cererea din 23 noiembrie 2018, împotriva Ritei Șatropa cu privire la constatarea proprietății comune în devălmășie și partajul proprietății comune în devălmășie.

La 22 noiembrie 2018, Rita Șatropa, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, a depus cerere reconvențională, concretizată prin cererea din 29 ianuarie 2019, împotriva lui Vladimir Șatropa cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate personală, partajul proprietății comune în devălmășie și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, a fost respinsă acțiunea inițială, depusă de Vladimir Șatropa împotriva Ritei Șatropa cu privire la constatarea proprietății comune în devălmășie, recunoașterea dreptului de proprietate și partajul proprietății comune în devălmășie și a fost admisă parțial acțiunea reconvențională, depusă de Rita Șatropa împotriva lui Vladimir Șatropa cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate personală, partajul averii în devălmășie, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

S-a partajat bunul imobil, apartamentul nr. XX, situat în mun. XXXXX, str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX, evaluat de către IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul cadastral teritorial Chișinău, în sumă de 432 862 de lei, în ½ și ½ cote-părți lui Vladimir Șatropa și Ritei Șatropa.

S-a atribuit, în natură, Ritei Șatropa, bunul imobil, apartamentul nr. XX, situat în mun. XXXXX, bunul imobil, apartamentul nr. XX, situat în mun. XXXXX, str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX, evaluat de către IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul cadastral teritorial Chișinău, în sumă de 432 862 de lei.

S-a încasat de la Rita Șatropa, în beneficiul lui Vladimir Șatropa, cota-parte la bunul imobil, apartamentul nr. XX, situat în mun. XXXXX, str. XXXXX, cu nr. cadastral XXXXX, ½ din valoare, ceea ce constituie 216 431 de lei.

S-au partajat bunurile imobile – automobilul de model Range Rover Evoque, evaluat în sumă de 20 000 de euro, automobilul de model Mercedes 316 CDI, evaluat de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, filiala Bălți, în sumă de 166 600 de lei, în ½ și ½ cote-părți lui Vladimir Șatropa și Ritei Șatropa.

S-a determinat și s-a transmis în proprietate Ritei Șatropa automobilul de model Range Rover Evoque, n/î XXXXX, anul producerii – 2013, caroseria XXXXX, în valoare de 20 000 de euro.

S-a încasat de la Rita Șatropa, în beneficiul lui Vladimir Șatropa, ½ parte din valoarea automobilului de model Range Rover Evoque, ceea ce constituie 10 000 de euro.

S-a determinat și s-a transmis în proprietate lui Vladimir Șatropa automobilul de model Mercedes 316 CDI, n/î XXXXX, anul producerii – 2005, caroseria XXXXX, în valoare de 166 600 de lei, evaluat de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

S-a încasat de la Vladimir Șatropa, în beneficiul Ritei Șatropa, ½ parte din valoarea automobilului de model Mercedes 316 CDI, ceea ce constituie 83 300 de lei.

S-a încasat de la Vladimir Șatropa, în beneficiul Ritei Șatropa, suma de 213 750 de lei, ce constituie ½ parte din suma creditului rezultat din contractul de credit nr. 201609G1800/81/1 din 26 septembrie 2016 (din data scadentă 26 februarie 2018 până la 26 septembrie 2021).

Restul pretențiilor din cererea reconvențională s-au respins, ca neîntemeiate.

S-au încasat de la Vladimir Șatropa, în beneficiul Ritei Șatropa, cheltuielile de judecată pentru eliberarea actelor de către Agenția Servicii Publice SCT, în mărime de 583 de lei, cheltuielile pentru aprecierea valorii automobilelor de către Camera de Comerț, în valoare de 720 de lei, cheltuielile pentru asistență juridică, în mărime de 8 000 de lei, taxa de stat achitată de către reclamantă la depunerea cererii reconvenționale, în mărime de 21 212,19 lei, iar în total – suma de 30 515,19 lei.

Prin decizia din 05 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Vladimir Șatropa, casată integral hotărârea din 11 octombrie 2019 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care a fost admisă parțial acțiunea inițială și admisă parțial acțiunea reconvențională.

S-a recunoscut dreptul de proprietate comună în devălmășie al soților Vladimir Șatropa și Rita Șatropa în privința bunului imobil amplasat în or. XXXXX, str. XXXXX, cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX.

S-a atribuit în proprietate personală Ritei Șatropa bunul imobil amplasat în or. XXXXX, str. XXXXX, cu nr. cadastrale XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, XXXXX, cu valoarea de piață de 2 308 600 de lei și automobilul de model Range Rover, n/î XXXXX, la prețul de piață de 380 300 de lei, bunuri în valoare totală de 2 688 900 de lei.

S-a atribuit în proprietate personală lui Vladimir Șatropa bunul imobil amplasat în mun. XXXXX, str. XXXXX, ap. XX, nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de piață de 733 400 de lei, automobilul de model Mercedes, n/î XXXXX, la prețul de piață de 166 000 de lei, automobilul de model BMW, n/î XXXXX, la prețul de piață de 59 500 de lei, bunuri în valoare totală de 958 900 de lei.

S-a încasat de la Rita Șatropa în beneficiul lui Vladimir Șatropa suma de 865 000 de lei, cu titlu de sultă.

S-a încasat de la Vladimir Șatropa în favoarea Ritei Șatropa, suma de 90 000 de lei, cu titlu de sumă aferentă contractului de credit nr. 201609G1800/81/1 din 26 septembrie 2016, până la situația din 29 noiembrie 2019.

În rest, acțiunea civilă depusă de Vladimir Șatropa și cererea reconvențională depusă de Rita Șatropa, au fost respinse.

La 12 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Rita Șatropa, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, a declarat recurs împotriva deciziei din 05 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond sau, după caz, casarea deciziei instanței de apel și a încheierii din 30 ianuarie 2020 a Curții de Apel Bălți, în temeiul art. 445 lit. g) din Codul de procedură civilă, cu pronunțarea unei încheieri de restituire a cererii de apel formulate de către Vladimir Șatropa, dat fiind faptul că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Șatropa împotriva Ritei Șatropa cu privire la constatarea proprietății comune în devălmășie, recunoașterea dreptului de proprietate și partajul proprietății comune în devălmășie și la cererea reconvențională depusă de Rita Șatropa împotriva lui Vladimir Șatropa cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate personală, partajul proprietății comune în devălmășie, încasarea sumei și compensarea

cheltuielilor de judecată, a fost repartizată repetat, în mod automat-aleatoriu, completului de judecată în următoarea componență: Oxana Parfeni (judecător raportor), Diana Stănilă și Mariana Ursachi (judecători).

Ședința pentru examinarea admisibilității recursului declarat de Rita Șatropa, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, a fost numită pentru data de 29 mai 2024.

Prin încheierea Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție din 23 mai 2024, a fost schimbat membrul completului de judecată pentru examinarea admisibilității recursului declarat de Rita Șatropa, reprezentată de avocata Tatiana Guțu, împotriva deciziei din 05 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, precum urmează: Ion Malanciuc (președinte), Diana Stănilă, Oxana Parfeni (judecători).

La 28 mai 2024, Rita Șatropa, în temeiul art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Diana Stănilă și Ion Malanciuc.

În motivarea cererii de recuzare, a indicat că prin hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii nr. 142/8 din 02 mai 2023 și, respectiv, nr. 507/31 din 02 noiembrie 2023, judecătorii Ion Malanciuc, Oxana Parfeni și Diana Stănilă au fost transferați temporar în funcția de judecători la Curtea Supremă de Justiție.

A menționat că transferul temporar al judecătorilor din completul format încalcă transparența, echitatea și conformitatea cu normele legale pentru a asigura menținerea încrederii în sistemul judiciar și, în final, reprezintă lipsa de imparțialitate a judecătorilor transferați.

Or, transferul temporar este contrar prevederilor art. 20 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și afectează calitatea de tribunal constituit în baza legii și, în consecință, generează încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Mai mult, a notat că prezenta cauză civilă a fost examinată în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, în care a activat judecătorul Diana Stănilă, ceea ce pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea acesteia la examinarea cauzei în ordine de recurs.

Examinând cererea de recuzare înaintată de către Rita Șatropa, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din motivele ce succed.

În corespundere cu prevederile art. 50 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecătorul care judecă cauza urmează a fi recuzat dacă:

a) la judecarea anterioară a cauzei a participat în calitate de martor, expert, specialist, interpret, reprezentant, grefier, executor judecătoresc, arbitru sau mediator;

b) se află în raporturi de rudenie până la al patrulea grad inclusiv sau de afinitate până la al treilea grad inclusiv cu vreuna dintre părți, cu alți participanți la proces sau cu reprezentanții acestora;

b¹) o rudă a sa până la al patrulea grad inclusiv sau un afin până la al treilea grad inclusiv a participat, ca judecător, la judecarea aceleiași cauze;

- b²) este rudă până la al patrulea grad inclusiv sau afin până la al treilea grad inclusiv cu un alt membru al completului de judecată;
- c) este reprezentantul legal al uneia dintre părți;
- d) și-a expus opinia asupra cauzei care se judecă;
- e) are un interes personal, direct sau indirect, în soluționarea cauzei ori există alte împrejurări care pun la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea lui.

În temeiul art. 52 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă există temeiurile specificate la art. 50 și 51, judecătorul, expertul, specialistul, interpretul, grefierul sunt obligați să se abțină de la judecată. În aceleași temeiuri, recuzarea poate fi înaintată de participanții la proces sau poate fi examinată din oficiu de către instanță.

Reieșind din prevederile alin. (5) al aceluiași articol, în proces nu se admite recuzarea judecătorului din suspiciune în imparțialitatea lui dacă nu sunt cunoscute temeiurile de drept și de fapt pentru înaintarea recuzării.

Dreptul la recuzarea judecătorilor în temeiurile prevăzute de lege constituie o garanție a independenței și imparțialității instanței de judecată.

Ordinea procesuală a soluționării cererilor de recuzare a judecătorilor, precum și limitele impuse de lege pentru admiterea recuzărilor au drept scop contracararea abuzurilor justițiabililor și să creeze un echilibru necesar pentru înfăptuirea efectivă a justiției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, în temeiul art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, în cazul în care buna funcționare a Curții Supreme de Justiție este grav afectată din cauza numărului de posturi vacante, Consiliul Superior al Magistraturii poate transfera, cu titlu temporar, prin derogare de la prevederile Legii nr. 544/1995 cu privire la statutul judecătorului, din instanțele de nivel inferior judecători care corespund criteriilor legale de ocupare a funcției de judecător al Curții Supreme de Justiție. Transferul temporar va fi încetat la ocuparea a cel puțin 11 dintre posturile de judecător al Curții Supreme de Justiție, iar judecătorii temporar transferați revin în funcțiile deținute înaintea transferului.

Astfel, întru respectarea prevederilor art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023, prin hotărârea nr. 142/8 din 02 mai 2023 a Consiliului Superior al Magistraturii, s-a hotărât transferul temporar, pentru o perioadă de 6 luni, începând cu 10 mai 2023, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, a următorilor judecători: Aliona Donos, Daguța Sergiu, Ion Malanciuc, Viorica Puica

Ulterior, prin hotărârea nr. 506/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a prelungit termenul de transfer temporar, în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, până la ocuparea a cel puțin a 11 posturi de judecător, pentru judecătorii: Aliona Donos, Sergiu Daguța, Ion Malanciuc, Viorica Puica, Oxana Parfeni, Boris Talpă și Ghenadie Eremciuc.

Prin hotărârea nr. 507/31 din 02 noiembrie 2023, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a transferat temporar, în funcția de judecător la Curtea

Supremă de Justiție, începând cu 12 noiembrie 2023, până la ocuparea a cel puțin 11 posturi de judecători, judecătorii Diana Stănilă și Igor Mânăscuță.

Analizând circumstanțele expuse în cererea de recuzare și normele de drept citate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate de Rita Șatropa cu privire la recuzarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Diana Stănilă și Ion Malanciuc de la examinarea admisibilității recursului, nu sunt justificate și comportă un conținut declarativ, or, nu poate fi admisă recuzarea judecătorului din suspiciune în imparțialitate, dacă nu sunt cunoscute temeiurile de drept și de fapt pentru înaintarea recuzării.

În speță, motivele care au servit drept temeiuri de recuzare a judecătorului vizat nu se referă la circumstanțe care pot pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea magistraților respectivi la judecarea cauzei, după cum reglementează dispozițiile art. 50 din Codul de procedură civilă.

Or, criticile înaintate de Rita Șatropa în cererea de recuzare se referă, de fapt, la dezacordul acesteia cu modalitatea de desemnare a magistraților Oxana Parfeni, Diana Stănilă și Ion Malanciuc în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție și nu cad sub incidența prevederilor art. 50 din Codul de procedură civilă, constituind doar simple suspiciuni de imparțialitate, nefiind motivate și probate în acest sens.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că suportul legal care a servit drept temei pentru transferul temporar în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție a unor judecători din cadrul instanțelor judecătorești naționale, inclusiv a judecătorilor vizați în cererea de recuzare, până la ocuparea a cel puțin a 11 posturi de judecător, este Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție, și anume art. 21 alin. (8), care actualmente este în vigoare, poartă un caracter obligatoriu, este executorie și este opozabilă tuturor subiecților de drept.

De altfel, și hotărârile nr. 142/8 din 02 mai 2023, nr. 506/31 din 02 noiembrie 2023 și nr. 507/31 din 02 noiembrie 2023 ale Consiliului Superior al Magistraturii sunt în vigoare și produc efecte juridice în continuare.

Mai mult ca atât, prin decizia Curții Constituționale nr. 100 din 10 august 2023 de inadmisibilitate a sesizărilor nr. 123a/2023, nr. 159g/2023 și nr. 169g/2023 pentru controlul constituționalității art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție (transferul temporar al unor judecători la Curtea Supremă de Justiție), s-au declarat inadmisibile sesizările pentru controlul constituționalității art. 21 alin. (8) din Legea nr. 65 din 30 martie 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților la funcția de judecător al Curții Supreme de Justiție.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, la caz, nu se atestă temeiuri justificative care pot pune la îndoială imparțialitatea și obiectivitatea judecătorilor Oxana Parfeni, Diana Stănilă și Ion Malanciuc la

examinarea admisibilității recursului declarat de Rita Șatropa împotriva deciziei din 05 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Cu referire la argumentul invocat în cererea de recuzare, precum că prezenta cauză civilă a fost examinată în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, în care a activat judecătorul Diana Stănilă, ceea ce pune la îndoială obiectivitatea și nepărtinirea acesteia la examinarea cauzei în ordine de recurs, Completul de judecată îl apreciază critic, or, alegațiile respective au un caracter declarativ și, prin urmare, nu pot constitui temei de admitere a cererii de recuzare în sensul art. 50 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care judecătorii, din esența statutului acestora, iau decizii în mod independent și imparțial.

Mai mult, judecătorul Diana Stănilă nu a făcut parte din membrii completului de judecată care a emis decizia din 05 iulie 2022 a Curții de Apel Bălți, contestată în prezent cu recurs.

Din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de recuzare înaintată de Rita Șatropa judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Diana Stănilă și Ion Malanciuc.

În conformitate cu prevederile art. 50-53, 269-270 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea de recuzare înaintată de Rita Șatropa judecătorilor Curții Supreme de Justiție, Oxana Parfeni, Diana Stănilă și Ion Malanciuc, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Șatropa împotriva Ritei Șatropa cu privire la constatarea proprietății comune în devălmășie, recunoașterea dreptului de proprietate și partajul proprietății comune în devălmășie și la cererea reconvențională depusă de Rita Șatropa împotriva lui Vladimir Șatropa cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate personală, partajul proprietății comune în devălmășie, încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Anatolie Țurcan

Judecători

Lilia Roic-Botezatu

Ghenadie Eremciuc